

Dzień Statystyki Polskiej

09.03.2022 r.

9 marca obchodzimy co roku Dzień Statystyki Polskiej, ustanowiony przez Komitet Statystyki i Ekonometrii PAN. Ta data nie jest przypadkowa, upamiętnia sesję Sejmu Czteroletniego 1789 roku, podczas której proklamowano spis ludności Rzeczypospolitej Obojga Narodów pod nazwą „Lustracja dymów i podanie ludności”. Był to pierwszy spis powszechny na ziemiach polskich!

W tym roku przypada 101. rocznica przeprowadzenia pierwszego spisu powszechnego w wolnej, niepodległej i odrodzonej Rzeczypospolitej. 13 maja 1921 r. Sejm Ustawodawczy RP wyznaczył datę pierwszego powszechnego spisu ludności w II Rzeczypospolitej na 30 września 1921 r.

Pierwszy Spis Powszechny Ludności 1921 r. okazał się dużym wyzwaniem dla istniejącego zaledwie od 1918 roku Głównego Urzędu Statystycznego, który był odpowiedzialny za przygotowanie merytoryczne i organizacyjne całego badania. W spis 1921 r. zaangażowanych było około 70 tys. komisarzy spisowych, kadra referentów spisowych, przedstawiciele lokalnej władzy wojskowej, sołtysi, wójtowie lub ich zastępcy. Zadbano o to, by komisarzami spisowymi były osoby cieszące się poważaniem, obdarzane zaufaniem i mające w swoich środowiskach pewien autorytet.

Dane uzyskane w wyniku spisu przeprowadzonego w 1921 r. przyniosły wiedzę na temat podstawowych kwestii, takich jak liczba ludności zamieszkująca obszar Rzeczypospolitej, jej struktura wiekowa, narodowościowa i wyznaniowa. Według danych ze spisu 1921 roku liczba ludności Polski wynosiła 25 695 000. Polacy stanowili ponad 69% ludności, Rusini 15%, Żydzi blisko 8%, Białorusini 4%, Niemcy 3%.

W oparciu m.in. o wyniki powszechnego spisu ludności 1921 roku Główny Urząd Statystyczny opublikował w 1930 roku monumentalny „Atlas Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej” w polsko-francuskiej wersji językowej. Wyniki Pierwszego Powszechnego Spisu Ludności z 1921 r. w wersji zdigitalizowanej można przeglądać w bibliotece cyfrowej dostępnej na stronie Centralnej Biblioteki Statystycznej: <https://cbs.stat.gov.pl/>

Sto lat po pierwszym spisie powszechnym, w 2021 r. GUS przeprowadził kolejny Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań w zmienionej formule, ale z równie dużym zaangażowaniem rachmistrzów spisowych, pracowników statystyki publicznej oraz administracji publicznej i innych podmiotów i instytucji.

W działaniach spisowych było bezpośrednio zaangażowanych 30 tys. osób. W spisie 2021 wzięło udział 16 tys. rachmistrzów spisowych, obsłużyliśmy 525,6 tys. połączeń telefonicznych, a mobilne punkty spisowe odwiedziło 1 mln osób.

Według wstępnych danych terytorium państwa polskiego w 2021 r. zamieszkiwało 38 179,8 tys. osób. Mężczyźni stanowili 48,5% populacji, natomiast 51,5% to kobiety. Nastąpiły zmiany w strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku. Zmniejszył się udział osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym i zwiększył się w wieku poprodukcyjnym. W ciągu dekady przybyło ponad 1,8 mln osób w grupie wieku 60/65 lat i więcej. Co piąty mieszkaniec Polski ma ponad 60 lat.

Zgodnie z wynikami spisu, w 2021 roku było 15,2 mln mieszkań w Polsce (w porównaniu z danymi ze spisu z 2011 r. odnotowaliśmy wzrost o 1,7 mln, tj. 12,6%) i 6,8 mln budynków (wzrost o 800 tys., tj. 13,3% w porównaniu z 2011 r.).

Wkrótce poznamy kolejne dane pochodzące z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021. Harmonogram ich udostępniania można znaleźć pod adresem: <https://stat.gov.pl/spisy-powszechne/nsp-2021/harmonogram-publicacji-wynikow-nsp-2021/>.

